

CJENA listu: U preplati za čitavu god. K 96—, za polugodište K 18—, izmijenice K 9—, mjesecno K 360, u maloprodaji 12 fl. pojedini broj. OGGLASI primaju se u upravi lista trg Costoza 1.

HRVATSKI LIST

Izlaže svaki dan u 5 sati ujutro.

„HRVATSKI LIST“ izlaže u naknadnoj tiskari OKC. KRMPOTIC u Puli trgovac 1. Uredništvo: Šibanska ulica br. 24. Odgovorni urednik JOSIP MAIN u Puli. — Ruk. pisat se ne vraćaju. Čas. rač. aut. pošt. sled. 26.7.94.

Godina IV.

BATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 18. (D. u.) Službeno se javlja: Medju Gardskim jezerom i Plave življima topovska borba i budna djelatnost ljetaca. U Albaniji izvještio je časnikički načinjenik Arighi svoju 24. pobjedu u zraku. — Poglavlja generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 18. (D. u.) Iz glavnog se ratnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Jučer nam je neprijatelj prepustio veće dijelove flandrijskog sna, što ga je sa ogromnim žrtvama stekao u višemjesečnom trvanju. Vojska generala Siksta pl. Arнима, oštrotvskajući za korak po korak uzmičućim neprijateljem, oduzila mu je Poelcappelle, Langenmarcke i Zonnebecke te ga bacila za potok Steen. Južno od jezera Blanckard zaustavio je neprijateljski protusunak naše napredovanje. Sjeverno od Lysc stekosmo pod zaštitom jakih vatrenih zemljišta le pročistilišno nekoja grijezda strojnih pušaka. Bojevi posljednjih dana donje preko 2500 zarobljenika, nekoliko topova i mnogo strojnih pušaka. Na fronti sa obilju strana Somme zauzela je otkad doknd oživjela paljba kod Moricella i Montdidiera veću jakost. Na istočnom briježu Moze imala su manja poduzeća kod Ornesa i Watronwilla, potpun uspjeh te donje zarobljenika. Sjeverno od Flireya, medju Mozom i Mozelom, izjavljuje se je uz krvave gubitke jaki francuski sunak. Sa ostalih bojišta ništa nova. — Ludendorff.

* Francuski izvještaj od 17. t. mj. popodne: Na fronti Somme i Oise prilično jaku djelatnost obaju topništva te kreševa ophodnja. Francuzi poduzeće više pot hvata proti njemačkim linijama, naročito jugozapadno od Boutte du Mesnil, u predjevu Tahure i sjeverno od Flireya. Francuzi zaroblje stanoviti broj vojnika. Na desnom briježu Moze izjavljuje se je njemački pokušaj navale istočno od Samogneuxa. Na ostaloj fronti je noć prošla mirno.

* Belgijski izvještaj od 17. t. mj.: Jutros su Nijemci bljesno navali na naš sistem predstara medju Blanckeraiseom i Željeznicom, koja ide iz Yperna u Thourout. Uspjelo im je, te su se ustalili u nekoj našim postojankama. Energičkim protunavalama naše su ili čete posve istjerale odanje. U našim rukama ostade oko 600 zarobljenika.

* Engleski izvještaj iz Soluna od dne 16. t. mj.: Jutros prekoračile grčke čete rijeku Strunu nad jezerom Taliros te zaposjednuše sela Bejikmeh, Holarska, Selma, Kipeki i Ada. Operacija je provedena veoma uspješno i sa malo gubitaka. Dalje sjeverno zaposjednuše engleske čete Kunil i Osmunili. Dovđeno je nekoliko zarobljenih Bugara. — 17. t. mj. u jutro: Sinoć poduzesmo uspješnu protunavalu blizu Wytschaete. Kod Motorenja je naša protunavala uspostavila položaj te je selo ostalo u našim rukama. Jučer popodne i ni večer neprestano smo odbijali opetovane neprijateljske navale sjeverno od Bailleula uz gubitke po neprijatelju. Tijesno stisnuta odijeljenja njemačke pješadije, koja su provala, bila su iz kratkog razmaka uzeta od naših četa pod vatru te pretrpeće teških gubitaka. Doprimiti smo nekojko zarobljenika. Neprijatelj je i jučer popodne kušao, da poslije već javljenog opstrijeljavanja poduzme navalu istočno od Robecqa. Vatra naših topova zadržala je njegovo napredovanje. Uslijed uspjeha, što ih je neprijatelj postigao na fronti Lyse, naše su čete, koje su držale pomaknute položaje istočno od Yperna, povučene na nove linije. Na bojnoj fronti južno od Arrasa protjerani su jučer popodne dijelovi njemačke infanterije iz jaraka nasuprot Bovelesa, u koje su bili provali. Naša linija kod ovoga sela biće je posve uspostavljena. Neprijateljska topovska djelatnost je jutros znatno porasla na engleskoj fronti južno od Somme. — 17. t. mj. na veče: Danas u jutro od neprijatelja otvorenom žestokom opstrijeljavanju, koje je provedeno na čitavoj fronti na Lysu od šume Nieppe do Wytschaetea, slijedile su navale pješadije. Sve su ove navale suzbite sa znatnim gubicima po neprijatelju. Kod protunavala, javljenih u današnjem jutrašnjem izvještaju, uspjelo je našim četama prodrijeti u selo Motveren i Wytschaete. Uslijed neprestanih neprijateljskih navalnih nijesu ali bile u stanju, da one položaje uzdrže. Francuske čete bore se na ovoj fronti zajedno sa engleskim četama. Sa ostale engleske fronte nema ništa da se javi.

* Sa zapadne fronte. Prema poluslužbenoj noti portugalskog ratnog ministarstva bile su u svrhu novog grupiranja povučene sa fronte 4 brigade od prve i druge portugalske divizije, koje su za njemačke navalne pretrpele krvavih gubitaka. — Iz Berna se javlja: Francusko se novinstvo sve više bavi sa bitkom kod Armentieres. Novinstvo više

ne taji, da je ed subote dalje postao položaj veoma ozbiljan. Sunak proti Bailleulu i sjeverozapadno od Bethume ozbiljno ugrožava englesku frontu kod Arrasa kao i na Yseri.

* Barun Burian otpotovat će naskoro u Njemačku, da se pokloni njemačkom caru i da posjeti državnog kancelara.

* Kralj Ferdinand. Vijest „Berliner Tägliche Rundschau“, po kojoj će kralj Ferdinand nakon zaključka mira s Rumunjskom poći u Carigrad, ne odgovara istini.

* Knez Hohenlohe. Neke su novine širile vijest, da knez Hohenlohe kani predati ostavku. Kako dopisni ured doznaće, ta je vijest potpuno izmišljena. Knez se je Hohenlohe svratio za nekoliko dana u Beč, da se pogovori s ministrom vanjskih posala te će se onda povratiti na svoje mjesto u Berlin.

* Četvrti medjuatlantska gospodarstvena konferencija, koja se je napokon imala sastati 7. svibnja u Londonu, bila je na predlog predsjednika predužnje konferencije, bivšega ministra i senatora Tittonia, otgovljena za 5. srpnja t. g.

* Talijansko ministarsko vijeće. Iz Lugana se javlja: Po talijanskim je novinama ministarsko vijeće držalo jučer i prekjučer duga zasjedanja, u kojim su se stvarno ispitivali medjunarodni položaj, pitanja aprovizacije te izjave, koje će ministarstvo dati u parlamentu. Niže se još odlučilo, da li će se te izjave dati u prvoj sjednici obiju istog dana sastvanih kuća parlamenta ili tek u vezi s odgovorom na mnogobrojne interpelacije i upitnja ili pak iza kako bude podnesen zakonski predlog o produženju zakonadavne periode, koja ističe u jeseni.

* Za istočnu Makedoniju. „Secolo“ javlja iz Atene, da je uz veliko slavlje i u prisutnosti od 10.000 gledaoca predala atenska školska mladež u stadijumu Venizelosu barjak za onu pukovniju, koja će prva marširati u istočnu Makedoniju.

* Novi poziv u Engleskoj. Engleski ministarski predsjednik je dne 7. t. mj. u nekoj tajnoj sjednici parlementa saopćio zastupnicima i senatorima, da je ratni položaj ozbiljan. Jednoglasno je prihvaćena odredba, da se pozovu pod oružje svi neoženjeni od 20. do 23. godine i da se registriraju mladići od 19. godina.

* Zakon o momčadi. Kako „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ doznaće iz Londona, u jučerašnjoj je debati donje kuće predložio zastupnik King novi dodatak zakonu o momčadi, po kojemu može svaka kraljevska odluka, koja će se usprkos ovlaštenja, koje dava zakon, objelodaniti, biti izjavom jedne od obiju kuća ukinuta. Vlada je u glavnom pristala uz tu klauzulu.

Barun Burian grofu Hertlingu.

Beč, 18. (D. u.) Vanjski ministar barun Burian poslao je drž. kancelaru grofu Hertlingu brzjavku, u kojoj ga pozdravlja, u svom novom svojstvu kao vanjski ministar, te ga moli, neka ga susreće sa onim pouzdanjem i susretljivošću, koju je u tako velikoj mjeri uživao njegov prethodnik, te nastavlja: Učvršćenje i izgradnja prokušanog saveza sa Njemačkom bijahu uvijek temelj mog političkog mišljenja i osjećanja. Smatram svojom dužnosti, da na ovom sigurnom temelju i dalje gradim, te se nadam, da će mi u vjernom suglasju sa Vašom ekselencem biti priušteno, da savezničke države u nedaleko doba dovedem do pravednog i časnog mira.

Clemenceau pred komorom.

Pariz, 18. (D. u.) „Ag. Havas“. Pred skupljenim odborima komore za vanjske poslove, rata i mornarice, ministar je predsjednik, Clemenceau, razlagao danas okolnosti, kako je Austro-Ugarska kušala da prouzroči mirovnim pregovorima razdor između alijiraca. Podastreo je sve akte otoj stvari odboru za vanjske poslove, koji će proučiti pitanje te onda izvestiti.

Pariz, 18. (D. u.) „Echo de Paris“ javlja: Iza svog govora u odsjecima komore razgovarao je ministar-predsjednik Clemenceau sa lordom Millnerom, koji će postati ratnim ministrom. Lord Derby će stupiti na mjesto Berthina kao poslanik u Parizu.

IZ FINSKE.

Stockholm, 18. (D. u.) Dopisnik „Aftonbladet“ javlja iz Aboa, da se je izao osvojenja grada sa strane bijelih gardista ustanovilo, da su crveni gardisti prouzročili štetu od više milijuna, uništivši u luci 13 ladja, te brzojavnu i telefonsku centralu, odnjevi živež, oplijenivši poslove i uredi i opustošivši sve javne zgrade. Bijeli gardisti, koji

unidjoše u grad pod vodstvom nekog švedskog pucnika, pozdravljani su kao oslobođitelji.

Stockholm, 18. (D. u.) Prema nekoj brzjavci iz Aboa izgublje crveni gardiste i Sajo-Nystat, Rihimacku i Lahpis. Njemačke se su čete smotile sa Mennenhaimom, te je sada čitava južna Finska oslobođena od buntovnika. Crvena je vojska kod Toljale posve opkoljena.

Političke vijesti.

Barun Burian.

„Jutarnji List“ piše o imenovanju baruna Buriana ministrom vanjskih posala: Sada je stigla vijest, da je vladar imenovao ministrom vanjskih posala baruna Buriana, koji će zadružiti ujedno i zajedničko ministarstvo financija i prema tomu i upravu Bosne i Hercegovine. Ovo je po prvi put, da su ova dva najvažnija ministarstva vezana u jednoj osobi. Barun Burian, kome je tri puta bila povjerena uprava Bosne i Hercegovine i koji je poznat tamo kao liberalni čovjek, poznaje dobro prilike u tim zemljama, kao i na čitavom jugu monarkije, pa se iz ovoga daje naslutiti, da uredjenje prilike na jugu monarkije stoji također među najvažnijim pitanjima naše vanjske politike. Vidjet ćemo doskora, je li ime Burian znači novi program u našoj vanjskoj politici, koji će svakako imati utjecaj i na unutarnje političke prilike u monarkiji. Barun Burian stoji blizu grofa Tiszi, pa njegovo imenovanje znači ojačanje Tiszinog položaja. Hoće li sve ove promjene ostati bez utjecaja na političke prilike u Ugarskoj, otkuda također stižu vijesti o krizi kabinetu i skorim promjenama čitavog sistema? Niže vjerojatno, da su ove kombinacije tek slučajno došle jedna uz drugu, nego će biti među njima neka kauzalna veza, što znači, da svakako stojimo pred kritičnim dogadjajima, koji naravno ne bi ostali bez izvjesnog utjecaja i na prilike u Hrvatskoj. — „Oraser Tagblatt“ piše, da Burian neće imati laki posao, premda bi njemu zasjedanje delegacija moglo pripremiti manjih poteškoća s obzirom nato, što je tek preuzeo mjesto i što ne stoji u visokom odnosu sa nutarnjim politikom. Uslijed pridržanja ministarstva zajedničkih financija izgleda, da je današnja kombinacija samo privremena. Obadva zajednička ministarstva nijesu bila dosada nikada povjerena jednoj istoj osobi, već razdjeljena između Austrije i Ugarske.

Stjepan barun Burian od Raječka, plemićkim porjetom iz Slovačke, rođen je 16. siječnja 1851. u blizini Požuna. Svršio je gimnaziju i orientalnu akademiju te je godine 1873. započeo svoje diplomatsko zvanje kod generalnog konzulata u Aleksandriji. Od godine 1875.—1882. bio je kod konzulata u Beogradu i Sofiji, odakle je bio premješten kao generalni konzul u Moskvu. Kasnije se je opet povratio u Sofiju. U Beč je bio pozvan iz Sofije kao referent za orijentalne prilike u ministarstvu vanjskih posala, god 1896. bio je poslanik u Stuttgartu, 1897. u Ateni, gdje mu je podijeljeno barunstvo.

Ministrom je postao prvi put godine 1903., kad je zamjenio Kallaya u zajedničkom ministarstvu finansija i u upravi Bosne i Hercegovine. U doba njegovog uredovanja u Bosni padaju srpska crkvena autonomija, kriza aneksije te uvjetno otkupljuvanje kmetova. Kad je grof Berchtold god. 1912. preuzeo ministarstvo vanjskih posala, otstupio je Burian. God. 1913. je zamjenio grofa Zichy-a kod carske kuće. Ministrom vanjskih posala bio je imenovan 1915., kad su pregovori s Italijom bili u veoma kritičnom stadiju. God. 1916. bio je opet imenovan ministrom zajedničkih financija.

Mišljenje austrijskih Slavena o Czerninovom otstupu.

Cesi ne taja svoje zadovoljstvo nad odlaskom grofa Czernina i misle, da će se u Austriji odsada češkim željama više u susret ići. Czernina nisu mogli držati svojim prijateljem. — U poljskim krugovima su u izjavama prilično suzdržljivi, ali ipak priznavaju, da je Czerninovim otstupom ukinut jedan razlog, koji je Poljake otjerao u oporbu. Do njegovog nasljednika će stajati, da im olakša napuštanje opozicionog držanja. — Ukrainci se drže sasvim rezervirano. Oni su pristali uz Czerninu radi njegove politike, obzirom na sklapanje mira s Ukrajinom, pa su u tom smislu napustili i svoje otporno držanje podupirući Seidlera. Sada su se sasvim pritajili i vele, da će zauzeti stanovište prema Czerninovom nasljedniku tek onda, kad se budu razabrali njegovi čini. — Jugoslavenskih zastupnika nije bilo uparamentu.

Reforma ustava.

„Slovenec“ prima iz Beča: Bečke su novine počele pisati o načrtu za reformu ustava, te vele, da Nijemci nijesu s istom potpuno zadovoljni. Vlada se ne usudjuje, da objelodanjuje točke, koje se tiču slavenske politike. Izgleda da se vladin načrt ostanja na poznati Rennerjev načrt, koji je još ujedno za-

stari. Rennerjev nacrt sadržava u glavnom slijedeće misli: Pokrajinske granice ostaju, te se osnuje takozvane naravne kotare. Po istom bi za Stajersku ostao zemaljski sabor, te bi se za slovensku Stajersku osnovao svekoliki broj narodnih okružja, na pr. u Mariboru, Celju, Ptiju. Mjesta, gdje stanuje preko 50% Slovenaca, spadala bi u slovenske kotare. Kotara bilo bi dvojaka: potpunih i mješanih. U potpunim bi manjina bila bespravna, a u mješanim bi obe narodnosti imale jednaka prava. Svi slovenski narodni kotari imali bi zajednički organ u narodnom saboru. Po tomu bi svih koruški, stajerski, kranjski i primorski slovenski narodni kotari imali svoj zajednički sabor. U djelokrug tog sabora bi spadali svi kulturni, narodni, te narodno-gospodarski poslovi. Kotari kao i sabor imali bi zakonodavno pravo, te osim toga pravo pobirati porez. Uslijed toga bi djelokrug zemaljskih sabora i odbora bio znatno ograničen.

„Slovenec“ opaža k tomu, da ne bi danas nakon deklaracije nikom na pamet palo, da smatra dovoljnim taj Rennerjev nacrt.

Budućnost je slobodnih naroda.

„Arbeiter-Zeitung“ piše na uvodnom mjestu o borbi za svjetsko gospodarstvo i veli: „Hindenburg može da prodre koliko hoće daleko, ali on ne može da prekine blokadu, da prekorači more, da svlađa Ameriku i Englesku, niti da dobije surovinu i živež, koje Njemačka treba. Engleska i Amerika takodje mogu da zatvore blokadu još tječnje i nastaviti rat, ali Njemačku ne će izgubiti. Tako će strašna borba ipak konačno morati svršiti sa sporazumljenjem i sa mirnom nagodbom. Ali kada bi se sve dogodilo i ono što je isključeno, te bi slučajno jedan ili drugi iznio odlučnu pobjedu, kako dugo bi joj se radovao? Narodi se bude po čitavom svijetu. Nikakav umjetni nasilni sistem gospodstva ne će se moći održati. Pokušaj Nijemaca, da zagospodaruju svijetom, morao bi bezuvjetno svršiti tužno kao Napoleonov. Tako isto i pokušaj Anglosasa. Veliki dio svijeta bori se još jednom za prevlast nad narodima, ali u dušama naroda bujuju već davno snage, koji će svaki tudi jaram slomiti. Može časovito da pobijedi njemački ili engleski imperializam, — budućnost ne pripada nikakvom sistemu gospodstva. Budućnost pripada mirnom savezu slobodnih naroda“.

Pašićev ekspozit u skupštini.

„Magdeburger Zeitung“ javlja, da je Pašić u vodom ekspoziciji 31. ožujka u skupštini na Krfu objasnio uzroke ruskog poraza. Na mjesto Rusa, rekao je, stupa Amerika, pa je nastavio: „Srpski narod, koji je najviše žrtvovao i dao najviše dokaza svoje lojalnosti i vjernosti prema saveznicima, može biti siguran, da će se realizirati njegovi ideači, ako pokaže i odsudu svoje gradjanske i vojničke snage i ako ostane sačuvan od intriga, koje hoće da unište našu unutrašnju solidarnost u obrani interesa našega naroda, koji nosi tri imena, a nije nego jedan narod. Opet je Austro-Ugarska počela intrigama, šireći na zapadu vijesti o separatnom miru sa Srbijom. U isto vrijeme na našoj fronti širi glasove, da bi htjela mir, a kralj Petar i vlasta da ne će. Ipak naš narod i suviše dobro poznaje Austro-Ugarsku, da bi joj mogao vjerovati ma samo jednu rijec. Naš narod dao je sve što je imao, sa ostakom sila boriti će se na strani saveznika.“

Tražimo, da se vrati Alzacija Lorena Francuskoj i da se potpuno retablira Belgija. Tražimo, da se opet oživi kraljevina svih Čeha, kraljevina svih Poljaka, ujedinjenje Talijana sa Italijom, Rumunja sa Rumunjskom, Grka sa Grčkom, što će sve utvrditi internacionački, pravedni mir. Mi tražimo dakle nešto, što će se prije išlo postići, ako ne u ovom ratu, onda sigurno nakon novoga krvoprolaća postići, jer to traži civilizacija i humanitet. Ovi naši ideači, koji žive u duši svijeta naroda, pobijedit će brutalnu silu anahronističkih država, kao što su pobijedili u prošlosti stoljeću brutalnu silu individualnosti, ako se za vremena za tu stvar ne zalijeresujemo i ne uklonimo je. U glasilu koalicije „H. R.“ narodni zastupnik Surmin upozoruje takodjer na to pišući: „Država mora dobiti novaca. Ona će oporezovati imetak svojih državljana tako, da će joj oni morati ostupiti za pokrivanje ratnih troškova jedan put za uvijek ili 15 ili 20 posto. Gotovih novaca ne će biti. Treba za to da se uredi jedan zavod, koji će mjesto države posudjivati novaca onima, koji će biti opterećeni na svojemu posjedu. Mjesto države će se zadužiti privatnci za podavanje državi kod ovoga zavoda. Taj će zavod davati novaca dakako samo uz osiguranje svojih tražbine. Da se to osiguranje provede, morat će se uknjižiti na posjed dužnika. Zavod će uz državnu pomoć i snagu zadovoljavati svoju dužnost spram države; spram njega će biti državni jamci oni, na kojih se posjedu zavod — poradi neimastine gotovine — za svoje tražbine osigurao“.

Wilsonov odgovor na talijanskog kralja.
Lugano, 18. (D. u.) „Corriere della Sera“ priopćuje odgovor Wilsona na brzojavku, koju mu je talijanski kralj posao povodom prve obiljetnice nastupa Amerike u rat. U istoj se medju ostalim veli: Američki narod osjeća iskreno i živahnos sa narodom talijanskim u ovom ratu i jednodušno želi, da podupire svim mogućim sredstvima stvar, kojoj se pridružio narod Vašeg veličanstva. Računa sa najvećim povjerenjem na odlučnost i hrabrost talijanske vojske, koja će voditi zajedničku stvar u potpunoj pobidi proti onima, koji su zaposjeli talijansko zemljište te ne priznali prava Italije, te je čvrsto osvjeđočen, da će kod uredjenja stvari biti za uvijek zajamčeni interesi Italije.

Domaće vijesti.

Rovizija blaga u tvrdjavi Pula. C. i kr. tvrdjavnina intendantica provesti će pregled blaga, koje je sjedobno prepustila pučanstvu. Pregled blaga obaviti će se dne 23. o. m. u 8 sati ujutro u skladištu zaklanoga blaga za grad Pulu, Valdibek i Štinjan. Blago se mora dopremiti u blizini imenovanog skladista kod klanice c. i kr. mornarice. Kod te prilike biti će blago žigom biljegovano. Vlasnici moradu doći osobno sa blagom, jer će im se inače oduzeti, a drugo im se neće u pobranu dati. Vlasnici moraju sobom donijeti svjedožbe o primanju.

Cijenik za govorone i obrtno točenje u puljskom kotaru. Općinski ured u Puli objavljuje slijedeće cijene, koje imaju vrijediti kao primjere po gospodinima i obrtnim točenjima na Puljskim, i to: Juha govedska u 3. kategoriji 40 h, u 2. 50 i 1. 60 h; juha iz zelenja imade jednaku cijenu; meso bez prikuhe u 3. kategoriji K 350, u 2. K 420, u 1. K 480; prikuha k mesu u 2. kategoriji 80 h, u 1. K 1—; svježa zelenje u 3. kategoriji K 1—, u 2. K 130, u 1. K 150; krumpir obično priredjen u 3. kategoriji K 1—, u 2. K 130, u 1. K 150; Osoljeni krumpir u 3. kategoriji 50 h, u 2. 60 h, u 1. 70 h; zelenje u konzervama računa se uz dobavnu cijenu sa 20, 25 odnosno 30 po sto povišice; pečenje govedje uopće računa se četvrti dio vrijednosti mesa jednog kilograma sa 20, 25, odnosno 30 posto povišice; veliki gulaš u 2. kategoriji K 350, u 1. K 4—; malii gulaš računa se samo u 3. kategoriji po K 150; svinjska i janječa pečenka te osušeno meso računa se kao ona iz govedjeg mesa; klobase iz jetara odnosno krvavice po kupnoj cijeni jednog komada sa 20, 25 odnosno 30 posto povišice; obrok pečenog pileteta odnosno gušće pečenke stoji u 2. kategoriji između K 6—7, a u 1. između K 7—8; riba po tržnoj cijeni uz 20, 25, odnosno 30 posto povišice; jedno jaje uopće po tržnoj cijeni uz 10 posto povišicu u svim trim kategorijama; kajgana po broju jaja i tržnoj cijeni te povišicom od 20, 25 odnosno 30 posto; moždani sa jajem u 3. kategoriji K 6—, u 2. K 7—, u 1. K 8—; vino se računa po kupnoj cijeni uz 20 posto povišicu.

Vojna pošta. Saobraćaj zasebnim omotima vojne pošte je u buduće obustavljen za uredje vojne pošte broj 168, 240, 255, 258, 332 i 443.

Prodaja ribe. U slučaju, da prispije riba, prodavače se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici karata počevši od broja 3811.

Dnevne vijesti.

Pokriće ratnih troškova podavanjem imetka. Po svim većim peštanskim i zagrebačkim novinama pod raznim naslovima raspravlja se pitanje, na koji način će se država riješiti golemog ratnog duga, a stvar da je već u tollko aktuelna, što i vojno ministarstvo o tom već vodi rasprave. — To podavanje imetka imalo bi biti u nekih 15 do 22 postotaka. Budući da u najviše slučajeva ne će biti gotovine, koja će biti potrebita za taj porez, to će biti osnovan jedan novčani zavod, koji bi imao finančirati ovaj posao od mnogo milijarda. Po još novijim vijestima imalo bi ovo podavanje biti još u većem postotku, imalo bi po vijestima jednih listova ići do 35 posto, a po drugima dospjeti do 50 posto i to na taj način, da bi se oporezovanje vršilo u tri obroka 15 i 20 i 15 jest 50 posto. O ovakom načinu pokriće državnih dugova nastalih uslijed rata, došla je ideja iz Njemačke, gdje će se na sličan način ti dugovi pokriti. Vele, da je to jedini način uređenja državnih financija iza kako se usvojilo načelo: bez ratnih otsteta. Ne ispitujuć za sada, je li ovo baš jedini i najshodniji način, na više zanima sam način, kako je on zamišljen u svojoj provedbi osnutkom jednog velikog novčanog zavoda, jer se u njemu krije za našu narodnu individualnost, ako se za vremena za tu stvar ne zalijeresujemo i ne uklonimo je. U glasilu koalicije „H. R.“ narodni zastupnik Surmin upozoruje takodjer na to pišući:

„Država mora dobiti novaca. Ona će oporezovati imetak svojih državljana tako, da će joj oni morati ostupiti za pokrivanje ratnih troškova jedan put za uvijek ili 15 ili 20 posto. Gotovih novaca ne će biti. Treba za to da se uredi jedan zavod, koji će mjesto države posudjivati novaca onima, koji će biti opterećeni na svojemu posjedu. Mjesto države će se zadužiti privatnci za podavanje državi kod ovoga zavoda. Taj će zavod davati novaca dakako samo uz osiguranje svojih tražbine. Da se to osiguranje provede, morat će se uknjižiti na posjed dužnika. Zavod će uz državnu pomoć i snagu zadovoljavati svoju dužnost spram države; spram njega će biti državni jamci oni, na kojih se posjedu zavod — poradi neimastine gotovine — za svoje tražbine osigurao“.

U znaku vremena. „Edinost“ od prošle subote donaša, da je iz posve vjerodostojnog vrela doznaša slijedeće: Njemački konzul u Trstu obratio se je na više mjesto političke uprave u Primorju pritužbom, da nekoji tršćanski listovi (imenovana bješa i „Edinost“) pišu neprijazno za njemačku državu. Zamolio je, neka se poduzmu potrebni koraci, da se to ne nastavlja. Dotična je viša oblast udovoljila konzulovoj molbi, te je podredjenoj oblasti izdala „pri-

mjerenu“ instrukciju. — Ovu činjenicu popraća „Edinost“ odužim člankom, u kojem ponajprije ustanovljuje činjenicu, da se činovnik tudje države obraća na domaće oblasti, neka poduzmu korake proti domaćim gradjanima, nad kojima on nema i ne smije apsolutno imati nikakve vlasti. Već je ova činjenica nevjerojatna, a najnevjerojatnije je to, što je naša oblast ugodila konzulovom zahtjevu, mjesto, da bi ga a limine otklonila. Njemačka je naša savezna država i mi moramo izvršiti dužnosti, koje nam taj savez napravi. Ali ništa više! Nikako pak nesmije pravo saveznika siziati u naše unutrašnje odnosa, a najviša dužnost države do sebe jest, da ostane suverena u svojim unutrašnjim poslovima. „Edinost“ opominje odgovorne faktore, da su takvi dogadjaji uz nemirljivi i da bi mogli škoditi saveznicičkom odnosa, jer pobuduju bojazan, da bi se konkretni dogodaj mogao opetovati i da bi to, što bi moralno biti posve isključeno, moglo postati pravilom.

Muravjeova misija u Sibiriji. Vlada sovjeta imenovala je generala Muravjeva vrhovnim zapovjednikom svih boljjevičkih četa u Sibiriji. On je zatražio Trockievu revolucionarnu vojsku. Boljjeviči ne stoje baš dobro u Sibiru, kako to javlja „Express“ iz Petrograda, jer Sibirci mrze njihove čete i crvenu stražu. U Sibiru ima mnogo Kerenskih pristaša. Zato, ako dođe do ozbiljnih borava, bit će teško boljjevičkim četama, jer će se boriti u neprijateljskoj zemlji.

Prosvjeta.

Književni Jug. Zbog pasivne rezistenčije slavara izlazi će osma sveska „Književnog Juga“ zajedno sa devetom, kao i dvostrukom, oko 25. o. m. Mole se gg. preplatnici, koji još nisu preplatili obnovili, a gg. povjerenici, koji još nisu preplatili sakupili — da to štovi učine. — Uprava „Književnog Juga“, Zagreb, Gundulićeva ulica 29.

Narodna Zaštita. Izabao je 3. broj „Narodne Zaštite“ ratnih nemoćnika i siročadi za mjesec ožujak 1918. Kao u prijašnjem dvobroju, tako sada i u ovom broju imade više vrlo zgodnih i aktualnih članaka i vijesti o socijalnoj skribi ratne siročadi i ratnih invalida. Napose su spomena vrijedni članci: Dr. Šašel Dragan: Jedna uzorna narodna borba protiv alkohola; Ivan Tomašić: Iz optužnice djeteta; Stjepan Širola: Uzgajališta za zapuštenu djecu; Kolonizacija invalida u Hrvatskoj; Dr. Fran S. Gundrum Oriovčanin: Skrib za starce i sirotinju. U mjesecniku je govora i o radu organizacija za zapuštenu djecu, pa kako je to pitanje sada najvažnije i najaktuellerne, potreba je, da se „Narodna Zaštita“ što više proširi u sve slojeve našega naroda. — Uredništvo i uprava nalazi se početkom od 23. o. m. na Kipnom trgu broj 2, I. kat. Preplata je na cijelu godinu 15 K, pojedini broj K 150.

Za prosvjetu naroda. Primamo: „Narodna Zaštita“ ratnih nemoćnika i siročadi (u Zagrebu, Markov trg broj 3), postigla je dosada tako ljepe uspjehe, osobito na polju socijalno-karatitativne djelatnosti, da se veći broj mogućnika našao porukanim, taj mjesecnik preplatiti iz svojih sredstava za pojedine bolnice, knjižnice, invalidide i siročadne slojeve. Tako piše jedan plemeniti davoratelj među inim i ove riječi: „Narodna je Zaštita“ tako valjan, tako dobro i savjesno uredjivan časopis, sa tako biranim i zdravim štivom, da bi ju trebalo raširiti među sve slojeve našega naroda, napose u one krugove, gdje se bol boluje uslijed teških današnjih prilika. To nijesu mrtve stranice, nego živa riječ, koja liječi, pobudjuje, koja olakšava i podaje nadu utjecaji, spasu i olakšanju. Stoga rado dajem 200 K, da se taj list što više proširi i učvrsti“. — Ovaj lijepi čin hrvatskoga domoljuba zasluguje priznanje i naslijedovanje.

Mali oglasnik

KINO CRVENOG KRIŽA

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Neka bude svjetlo

(II. dio)

kulturni i razjašnjujući film

u 5 čina od Rikarda Oswalda.

Bernd Aldon u glavnoj ulozi.

Početak: 2:30, 4:20 i 6:10 sati.

Neprekidne predstave.

Za ovaj film povišene cijene.

Uzalzina: I. pr. K 1:60; II. 80 h

Uči se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo

promijeniti raspored.

Slugu za fiskoru

tazi tvrka Josip Krmpotić,

trg Custoza 1.

Boj je bio

prijatelj je

da poprav

dokrajčen.

jala na čita

vi